

Nr 282.

Av herr **Holmström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anskaffande av ytterligare en statsisbrytare m. m.

Genom proposition nr 132 har Kungl. Maj:t bl. a. begärt bemyndigande att bevilja en var av städerna Malmö och Gävle statsbidrag med 33 % av kostnaderna för anskaffande av en lokalisbrytare av viss storlek. Med anledning härav får undertecknad anföra följande.

De båda lokalisbrytare, varom här är fråga, äro avsedda att användas till s. k. kustisbrytning, varmed förstås öppethållande av farled för fartyg, som från öppna havet närma sig kustbandet för angöring och inpassering till viss plats. Verkställande av sådan isbrytning skulle, i den mån den ej är att hänföra till lokalisbrytning, innebära ett samarbete mellan staten och städerna Gävle och Malmö. Gävleisbrytarens arbetsområde skulle enligt förslaget omfatta norrlandskusten till och med Öregrundsgrepen, varvid staten skulle äga befogenhet att med företrädesrätt framför varje annan än Gävle stad nyttja fartyget för utförande av isbrytning, förutsatt att dess huvuduppgift att stödja vintersjöfarten på hemorten därigenom icke äventyrades.

Vad sjöfarten och särskilt då vintersjöfarten eftersträvar, är största mått av trygghet. Med den betydande omfattning, som sjöfarten vintertid har på Gävle hamn, är det nödvändigt, att trafikanterna kunna hysa fullt förtroende till där vidtagna åtgärder för trafikens behöriga fortgång även under relativt svåra förhållanden. Staden är därför icke betjänad med en enda isbrytare, som eventuellt kan vara av staten engagerad för isbrytning inom områden belägna på mycket stora avstånd från hemorten. Det har nämligen visat sig, att vid hastig isbildning i början av vintern, sådana förhållanden kunna inträffa, särskilt vid nordostliga vindar, att packisbälten bildas, som temporärt hindra infarten till Gävle, medan trafiken på nordligare hamnar endast i obetydlig grad hindras av fast is. Det kan också visa sig nödvändigt, att, medan kustisbrytaren fullgör arbete på annat håll i statsisbrytarledningens regi, isbrytning sker inom själva hamnområdet och vid kajerna för trafikens normala behov och underlättande.

Under sådana förhållanden är det uppenbart, att Gävle stad nödgas hålla ännu en isbrytare, av mindre storlek, ständigt i reserv, vilket för övrigt även är önskvärt på grund av att den större mera djupgående isbrytaren under sina långväga färder i för befälhavare och besättning mera okända farleder kan råka ut för haverier. Till de årliga kostnaderna för kust-

isbrytarens bemanning och drift måste alltså läggas kostnaderna för en rent lokal isbrytares tillhandahållande.

Emellertid skulle icke bara denna fördyring drabba staden för ett upprätthållande av vintersjöfarten, om den begagnade sig av möjligheten att erhålla 33 procents bidrag av kostnaderna för anskaffande av en kustisbrytare. För närvarande hålles vanligen stadens isbrytare »Pehr Ennes» i full beredskap under tiden fr. o. m. december t. o. m. april månad. För den händelse avtalet med staten skall kunna uppfyllas, torde isbrytarens beredskapstid få förlängas till tiden från början av november till början av juni månad. I händelse av en mild vinter torde isbrytarledningen med hänsyn till kostnaderna sannolikt ej komma att utnyttja avtalets möjligheter, men Gävle stad skulle likväl få bestrida samtliga utgifter för isbrytarens beredskap och till och med för en betydligt förlängd sådan. Under dessa förhållanden kan jag icke finna annat än rimligt, att staten bestrider hälften av de totala kostnaderna för fartygets hållande i beredskap på sätt, som reservanten, konsul C. W. Norenberg, i samband med framläggandet av 1941 års isbrytarutrednings betänkande föreslagit.

Jag tillåter mig därför hemställa,

att riksdagen må besluta, att förutom 33 procents statsbidrag för anskaffande av lokalisbrytare för Gävle staten för varje vinterperiod skall svara för hälften av beredskapskostnaderna för fartyget.

Stockholm den 8 mars 1944.

Nils Holmström.
